

Dr. H.F. Kohlbrugge

Wij prediken Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods, 1 Korinthe 1 vers 24b.

"Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit het zaad van David, naar mijn Evangelie", zo schrijft de Apostel Paulus aan Timotheüs, (2^e Brief, hoofdstuk 2: 8) En dit: "Houdt in gedachtenis Jezus Christus, opgewekt uit de doden, zijnde uit het zaad van David" roep ook ik u toe, mijn Gemeente, inzonderheid in deze ernstige tijd, die wij beleven; want indien ooit, is het thans een tijd, waarin de duivel alles in het werk stelt, om Christus van voor het zielsoog weg te toveren, om Christus, de Gekruisigde en Opgestane van de doden, uit de harten weg te nemen. Er is nog een ander Koninkrijk, dan dat, waarin wij geboren en opgevoed zijn, een Koninkrijk, dat niet is van deze wereld, namelijk, het Koninkrijk der hemelen. Er zijn nog andere vijanden dan de staatkundige vijanden. Deze vijanden zijn: de duivel, de zonde, ons eigen vlees en bloed, het boze hart, de wereld, en de laatste vijand is de dood. Wij kunnen politiseren over staatskundige vijanden, en door welke macht dezulken in onderworpenheid kunnen gehouden of overwonnen worden; wij kunnen redeneren over wijsheid of dwaasheid, waarmee een aards rijk wordt geregeerd; ook daarover, hoe men de listen van 's lands vijanden moet verijdelen. Intussen zal het voor ons van veel grotere nut zijn, als wij weten, door welke macht onze geestelijke vijanden overwonnen worden, en met welke wijsheid hun listen worden verijdeld. Want van alle aardse en vleselijke macht en wijsheid blijft gelden, wat de Heere bij de Profeet Jeremia betuigt (Hoofdstuk 9: 23, 24): "Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid, een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom; maar die zich beroemt beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent, dat Ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde: want in deze dingen heb Ik lust, spreekt de Heere." Wat nu echter onze geestelijke vijanden aangaat: hun macht is zo groot, en hun list zo geweldig, dat met onze macht - al trokken wij ook in al haar sterkte ten strijde, - niets gedaan is, en dat wij tegen hun listen, lagen en leugens in het minst niet opgewassen zijn. Nochtans moeten wij hun macht overwonnen, hun list verijdeld hebben, indien wij ooit zullen verwaardigd worden, de kroon der rechtvaardigheid te ontvangen en overgebracht te worden in de zaligen hemel, om eeuwig bij de Heere te wezen; want zo luidt het woord uit de mond van onze Heere Zelf: "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijn Vader in Zijnen troon." (Openb. van Joh. 3: 21). Hoe komen wij daartoe, dat wij overwinnen? Al wie de macht van Zijn geestelijke vijanden, wie hun list kent, die zal bekennen: daartoe is de macht Gods nodig, daartoe is de wijsheid Gods vereiste Deze macht Gods nu, deze wijsheid Gods is niet werkeloos in de hemel, maar zij openbaart en verheerlijkt zich in de Gemeente. Zo gaat het dan daarom, dat zij zich bij ons openbare, zich bij ons verheerlijke. Waar is zij te vinden? Hoe komt zij tot ons? Hoe hebben wij dezelve? U leest mijn tekst.

Tekst: 1 KORINTHE 1: 24:

"Wij prediken Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods." (of, Macht Gods)

Mijn Geliefden!

Als wij Christus hebben, in Christus geloven, te weten in Hem, Die gekruisigd is en opgestaan van de doden, dan openbaart zich bij ons Gods *macht* en Gods wijsheid. "Het woord des kruises is ons, die behouden worden, een kracht (macht) Gods', betuigt de Apostel (Vs. 18); en wederom: "Houdt in gedachtenis Jezus Christus, opgewekt van de doden." Er moet een macht werken, sterker dan de macht des duivels, indien wij zullen hebben overwonnen. De duivel gaat rond als een briesende leeuw en zoekt wie hij zou mogen verslinden; dezelve hebben wij te weerstaan, vast zijnde in het geloof. (1 Petrus 5: 8 vv) Maar waar is bij ons deze vastheid? Wij hebben de strijd tegen de overheden en machten en geweldhebbers van deze wereld, die in de duisternis van deze eeuw heersen, tegen de geestelijke boosheden, die onder de hemel, in de lucht zijn. Wij hebben weerstand te bieden in de bozen dag, om alles verricht hebbende staande te blijven. (Ef. 6: 12 vv) "Staat dan" schrijft de Apostel. Hoe zullen wij staan? Hoe zullen wij het schild des geloofs aangrijpen, om uit te blussen al de vurige pijlen des bozen, wij, die sidderen voor het geritsel van een blad?

Indien wij zullen overwonnen hebben, zo moet er een macht zijn, die machtiger is dan de verleidelijke *macht* der zonde Van welke zonde? Allereerst van het ongeloof. Waar toch is nog een slachtoffer voor onze zonden, als wij het geloof laten varen? "Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk, gij zult niet bevestigd worden." (Jesaja 7: 9) Gij zult niet blijven, zegt de Heere. En hoe spoedig zijn wij een buit des ongeloofs! Hoezeer klaagt een Apostel over de zonde! "Ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de Wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is!" (Rom. 7: 23) Hoe komen wij daartoe, dat de zonde niet over ons heerst, bijzonder die zonde: dat wij het niet wagen om te drijven op de open zee der genade, wij, die bekennen moeten: "Ik ben onder de zonde verkocht"? En dan de driften en hartstochten! De leden, die op de aarde zijn, als: hoererij, onreinheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid en de gierigheid, welke is afgodendienst voorts drankzucht, toornigheid, gramschap, kwaadheid, lastering, het vuilspreeken uit onze mond. het benadelen in de handel, het liegen en bedriegen, en wat er voor boze neigingen en driften meer zijn.

"Dat dan de zonden niet heerse in uw sterfelijk lichaam", gebiedt de Apostel. Hoe komt het daartoe, waar immers de heiligste voornemens niets baten, waar de zonde de spot er mee drijft, als 't ware belacht de drilling der lans (Job 41: 20), en al de touwen, waarmee men haar binden en beteugelen wil, scheuren als draden van vlas? Er moet een macht zijn, indien wij zullen hebben overwonnen, die sterker is dan de wereld, dan alle mensen, die van de wereld zijn. De wereld ligt in het boze. Zij heeft een geest tot vorst en gebieder, wiens naam is Apollyon, verderver. Wij bevinden ons in deze wereld, wij zijn daarin geboren en opgevoed. Hoe moeilijk valt 't ons, om ons daarin te schikken, dat de wereld ons haat en smaadt, lastert en vervolgt! Wat behoort er niet toe, om met de Apostel te kunnen zeggen: "De wereld is mij gekruisigd, en ik der wereld"! (Gal. 6: 14) Had de Apostel Johannes rechtmatige reden, om aan zijn kinderkens in het geloof te schrijven: "Hebt de wereld niet lief, noch al hetgeen van de wereld is" (1 Joh. 2: 15); was onze Heere en Zaligmaker om van Zijn discipelen wil zoozeer bezorgd, dat deze door de wereld zouden worden verleid, zodat Hij bad: "Bewaar hen voor de wereld", dan kunnen wij daaruit reeds afleiden weten wij het niet ook uit eigen ervaring? wat voor een macht de wereld heeft om te verleiden, wat voor strikken en banden zij heeft om vast te houden; de goddeloze wereld niet alleen, maar juist die wereld, welke zich beroemt in haar godsdienst, als ware deze het alleen ware geloof. Wie is er, die dat altoos dadelijk inziet, dat juist een zodanige wereld slechts de wil des duivels doet, en steeds vijandig is jegens de wil van God en jegens hetgeen wij geleerd zijn, gelijk het waarheid in Jezus is (Ef. 4: 21)? En daar deze wereld zichtbaar is en het zichtbare in haar voordeel heeft, en de mens van nature slechts aanziet wat voor ogen is, welke een macht heeft zij daar, om met vrouw en kind, met geld en goed, eer en aanzien, met doorkomen door dit ijdele leven een mens er van af te houden, dat hij het Lam volge, waar Het ook heengaat, en niet meedoe met de hoererijen van deze wereld! Er moet een macht zijn, indien wij zullen hebben overwonnen, die sterker is dan vlees en bloed, dan het arglistige en ondoorgrondelijke hart. dan het beschuldigend geweten; want met vlees en bloed gaat men graag te rade, in plaats van rechtuit die weg te gaan, waarvan het gebod des

levens beveelt daarop te wandelen. En het arglistige en ondoorgrondelijke hart heeft duizenden listen en vonden, om niettegenstaande het herhaaldelijk verneemt: "Wandelt naar de Geest, en u zult de begeerlijkheden des vleses niet volbrengen" (Gal. 5: 16), nochtans te wandelen naar het vlees; en het beschuldigend geweten wil zich alleen naar de overleggingen der eigen gerechtigheid tot rust laten brengen. Vanwaar is er de macht, dat men niet te rade gaat met vlees en bloed? dat de waarheid in het binnenste leeft: "Indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent Alle dingen" (1 Joh. 3: 20)? dat men een goede consciëntie tot God heeft, ten spijt van de zonden van Zijn jonkheid, trots zijn vele overtredingen? Er moet een macht zijn, indien wij zullen hebben overwonnen, die sterker is dan de macht van de nood, hetzij geestelijke, hetzij lichamelijke nood, sterker dan de macht van water en vuur, van aanvechting, vervolging en verdrukking, van inwendige en uitwendige zorgen, van bekommernissen en allerlei angsten; een macht, die ons met Christus aan het kruis doet blijven, zodat wij ons niet door de duivel, niet door schimp en hoon, niet door de ontzettende pijnen en benauwdheden van het kruis laten afhelfen, ook ons niet laten wegdrijven door 's duivels vuistslagen, maar dat wij liever een welgevallen hebben aan onze zwakheden! Waar komt die macht vandaan?

Er moet een macht zijn, indien wij zullen hebben overwonnen, een macht, sterker dan *de dood*. Of wie van onze vermogen de dood te bedwingen? Al zou iemand zelfs al zijn goed willen geven, van de dood kan hij zich toch niet losknopen. De dood heeft een prikkel, waarmee hij ons drijft waarheen hij wil. Zijn prikkel is de zonde. En in zijn gevolg heeft hij de ganse hel. Zo werpt hij zich op iedere ziel. Hoe wordt deze machtige vijand overwonnen? Gelijk de macht van onze geestelijke vijanden is, zo is ook hun *list*. De dood komt aan met zijn angsten en verschrikkingen; hij zegt: "Gij zijt verloren! Ijdel is uw geloof! Ik doe u neerdalen in de kuil, in de diepste duisternissen, daar komt u nimmer weer uit! Gods Aangezicht zult u nooit aanschouwen! Mij zult u eeuwig moeten aanzien!" En als hij zo aankomt, neemt hij allerlei gedaanten aan, hij komt met honger, met naaktheid, met het zwaard, met pestilentie, of hij werpt in gewone tijden schrikwekkende gedachten in het hart: "u zal ik doden door tering! Of u door een nog ergere ziekte! En u in het kinderbed! Zegen God en sterf! U hebt immers toch niets te verwachten!" Dat is de gruwelijke list des doods, om de ogen af te trekken van Christus, omdat de mens op hem, de dood, zie. En dit is de list der zonde, dat zij de mens vleit met de vergeving van zonden en de zegen afleidt van de ernst en de gestrengheid Gods, van Zijn wet en van de waarachtige bekering, opdat de zonde haar wil hebbe. En wederom is dit de list der zonde, dat zij zichzelf zo schuil houdt, dat de mens meent: "zij is er niet meer" of "zij is in mij gedood"; of ook: zij neemt het mom van heiligheid aan en van ijver, om de wil van God te doen. Dan lokt zij de mens tot de Wet; de mens meent, dat hij wat kan en dat hij wat moet; nu houdt zij de mens bezig met enkel uitwendige heiligheid, zodat de mens zich verbeeldt zo helder en rein als kristal te zijn geworden. Inmiddels voedt de zonde in de mens de tegenstand tegen God en Zijn Gezalfde, zijn aangeboren vijandschap tegen de vrije genade, zijnen haat jegens God en de naaste, allerlei goddeloosheid en gruwelen. Heeft zij verkregen wat zij wilde, dan werpt zij het masker van zich af en zegt: "Gij hebt Gods wil niet gedaan, daarom bent u verloren!" Zo werpt de zonde er altijd iets tussen, zodat wij de loop niet voleinden.

En de wereld doet zich vroom voor met de vromen, wil ook christelijk ook gelovig wezen, ook zegt zij van niets anders te willen weten, dan van de genade. En met deze list: "Ik geloof immers wat u gelooft", zoekt zij altijd de eenvoudige af te brengen van de wegen Gods. Zij zegt in één adem: "Gij zijt een kind Gods", om maar alles te hebben gedaan, opdat men met haar medelophe; en: "Gij zijt een vreemdsoortig mens, een zonderling, een ketter, wij willen u jagen, totdat u niet meer zijn zult", als zij namelijk bemerkt, dat zij niets tot stand brengen kan. Hoe wreed de list des duivels is, leert ons de Apostel Paulus, in zijn Zendbrief aan de Korinthiërs, waar hij schrijft: "De gedachten (listen) des satans zijn ons niet onbekend" (2 Kor. 2:11) en wederom: "de satan verandert zich in een engel des lichts" (2 Kor. 11:14); en wederom: "Ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, zo uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is." (2 Kor. 11:3)

Ik wil hier niets bijvoegen van de arglistigheden van ons eigen hart, van het ontzettend zelfbedrog, waaraan wij voor en na blootstaan. Geldt eensdeels de vermaning: "Stel op geen mens het vertrouwen", niet minder ook geldt het woord van de Spreukdichter: "Die op zijn eigen hart vertrouwt. die is een zot." (Spr. 28:26) De mens is zijn eigen, en wel zijn grootste vijand. Desniettemin kunnen wij de list van al onze geestelijke vijanden verijdelen, hun ganse macht te schande maken, en wij moeten dat ook, indien wij de kroon der rechtvaardigheid zullen beërven. Wij kunnen dat evenwel niet door onszelf. "Ik ben wel der woorden, maar niet der omstandigheden meester", antwoordde een machtig vorst aan zijn minister. De mens vermag ook niet het allermiste, omdat hij de omstandigheden niet in zijn hand heeft; en wat menselijke wijsheid vermag, kunnen wij zien aan Egypte, aan Tyrus, maar wel 't meest aan het doen der overpriesters en schriftgeleerden, die in hun wijsheid niet rustten, voordat zij de Wijsheid Gods gedood hadden. Tegen de macht van onze geestelijke vijanden vermag geen macht iets, alleen de Macht Gods; tegen hun list baat geen wijsheid, alleen de Wijsheid Gods. En God heeft deze macht en deze wijsheid verheerlijkt en wil die bij ons verheerlijken tot onze heerlijkheid. Hij heeft die verheerlijkt aan het kruis. Aan het hout des kruises is de macht Gods en de eeuwige wijsheid Gods openbaar geworden in Christus, in de zwakheid, op zodanige wijze dat zij aan alle vlees als dwaasheid verschijnt de eeuwige macht en de eeuwige wijsheid Gods ligt in Christus. Zien wij Christus, dan zien wij deze macht en deze wijsheid.

Hoe verheerlijkt zij zich bij ons? Door het woord des kruises, indien wij zo'n woord geloven. Het woord des kruises zegt ons, dat wij de vergeving van zonden hebben in Christus, dat wij door Zijn bloed de verlossing hebben van al onze vijanden, dat wij van de macht des duivels, des doods en der zonde vrijgekocht zijn, dat God door Zijn Christus aan het kruis de dood, de duivel en de zonde veroordeeld en teniet gemaakt heeft. Het woord des kruises zegt ons, dat dit de wijsheid Gods is: dat Hij door Christus' lijden en dood de ganse list der vijanden heeft verijdeld. Het woord des kruises zegt ons, dat God aan ons door Jezus Christus de overwinning gegeven heeft over de list en de macht van al onze vijanden. En deze macht en wijsheid Gods zal zich bij ons verheerlijken in onze machteloosheid en in onze onnozelheid (dwaasheid), wanneer wij namelijk dit woord des kruises geloven. Als wij dit woord geloven, zo hebben wij in zulk geloof de macht en de wijsheid Gods in ons, daar wij dan Christus in ons hebben, in wie deze macht en deze wijsheid wonen.

Om tot dit geloof te geraken, wil God ons Zijn en door Christus verworven Heilige Geest geven, wanneer wij Hem daarom bidden. Deze Geest openbaart ons, welke macht Gods en welke wijsheid Gods er in Christus voor ons is; want alleen de Geest weet, wat in God is; Hij alleen doorzoekt de diepten Gods. Is deze Geest in ons wonend, dan is Hij het, Die voor ons bidt en in ons zucht, opdat wij ons in al onze zwakheden onverzwakt aan Christus houden als aan de Macht Gods, waarmee de vijanden van onze ziel overwonnen worden; en dat wij in al onze dwaasheid ons aan Christus houden als aan de Wijsheid Gods, waardoor de list van al onze zielsvijanden geheel verijdeld wordt. Want waar deze Geest in ons woont, daar nemen wij in al onze zwakheden de toevlucht tot Christus, dat wij tot Hem zeggen: "Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burg en mijn Uithelper; mijn Schild en de Hoorn mijns heils, mijn hoog Vertrek?" En wij scheppen uit Zijn volheid de ganse macht en zeggen goedsmoeds: "Als ik zwak ben, dan ben ik machtig (sterk)." Ook nemen wij uit Zijn volheid door de Geest des geloofs deze wijsheid, welke de wijsheid Gods is, dat wij aan de list van alle vijanden steeds dit éne wapen voorhouden: "Gij moogt mij schelden, zooveel u wilt; gaat tot Christus en maakt het met Hem uit! Aan Hem houd ik mij, aan Hem, Die mijn zegevierend Hoofd is!" In de dood van Christus ligt deze macht Gods dat Hij des doods dood is, - dat Hij de duivel, dat is, dien, die het geweld des doods had, heeft teniet gemaakt; dat Hij de oude Adam, de zonde, aan Zijn lichaam heeft laten uitwoeden en aan Zijn kruis heeft laten sterven, dat Hij de wereld met haar macht en list heeft te schande gemaakt; dat Hij alle geestelijke machten der hel heeft uitgetogen en tot een bespotting gesteld, zodat de jonkvrouw, de dochter van Sion, aldus spreken mag: "Ik veracht u, ik bespot u vanwege uw dreigen! ik ken uw list! U vleit, u belooft veel, en dan weer komt u met uw dreigen, omdat u wel weet, dat uw zaak een verloren zaak is." (2 Koningen 19: 21 vv)

En er ligt in de opstanding van Jezus Christus deze wijsheid Gods, dat, wanneer wij ons aan Zijn dood laten gelijkvormig maken en met Hem door de dood heen gaan, juist in die weg des tijdens en des doods aan ons de paden des levens worden bekend gemaakt. Wederom ligt er in de opstanding van Jezus Christus zo'n macht, die, waar wij dezelve geloven, ons sterker doet zijn dan allen, de tegen ons zijn. Daar behoeven wij niets anders dan een "ja" en een "neen", dan een: "Christus is hier", en hun list is verijdeld, hun macht vergaat als draden, als rook en damp. Met onze macht en wijsheid ziet 't er uit, als met de boer in de fabel. De boer bad God, hem tot heer van het weer te willen maken, dan zou hij de rijkste vrucht oogsten van Zijn akkers: hij bad om de macht te hebben over de zon en over de regen, maar vergat de wind. Zo baatte hem toch alles niet-met-al; wat hij ook deed, hij won geen vrucht. Wij zouden wel graag alles in onze hand hebben, en menen steeds, dat wij het ook werkelijk hebben; dat het toch bij het vlees ligt! Dat moeten wij echter goed weten en bekennen, dat bij ons en bij alle vlees geen macht en geen wijsheid is. Van de macht Gods meent het vlees altijd, dat zij zwakheid is, en van de wijsheid Gods, dat zij dwaasheid is en zothed.

Wij moeten echter voor God belijden, dat wij zwak en dwaas zijn, en dat wij nochtans gehouden zijn, naar Zijn Wet de macht en list van onze vijanden te overwinnen. Zo zal God in en door Christus in het zwakke zijn macht, in het dwaze, in hetgeen niets is, zijn wijsheid verheerlijken. De mens zoekt voor zich zo graag een steun in het zichtbare en wil van het vlees wijsheid leren en naar de wijsheid en de godsdienst van het vlees wandelen. Zo denkt de mens zijn vijanden te overwinnen; daarmee wordt hij echter te schande. Doch God alléén kan de dood bedwingen, de duivel bestraffen, de wereld overwinnen aan de tirannie der zonde een einde maken; slechts Zijn wijsheid kan de list van die vijanden verijdelen. Hij heeft echter de ganse zaak Zijn Christus in handen gegeven; Deze is het Hoofd van alle regering en elke macht; in Hem alleen zijn al de schatten der wijsheid en der kennis volkomen, Hij alleen is het Evenbeeld van de onzichtbare God. Alleen in Hem zijn wij vervuld met de kennis van de wil van God in alle wijsheid en geestelijk verstand, om waardiglijk gewandeld te hebben, de Heere in alles welbehaaglijk, in alle goede werken vrucht dragende en wassende in de kennis van God. Alleen in Hem worden wij machtig in alle macht, naar de sterkte van Zijn heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid met blijdschap (Kol. 1: 9 vv); want Hij is ons geworden wijsheid van God (1 Kor. 1: 30), en van Hem zal het waarheid blijven: "In de Heere HEERE zijn gerechtigheden en sterkte." (Jesaja 45: 24)

Gij arme kinderen der wereld! Bedenkt het toch, hoe machteloos u zijt, als het op macht-oefenen aankomt; en waar u met uw wijsheid blijft, wanneer God opstaat en de raderen uwer wagens wegstoot! (Vergelijk Exod. 14: 25) Geeft eer aan het Woord van Christus de Gekruisigde, eerdat het duister wordt en geen dag meer voor u aanlicht! (Jeremia 13: 16)

Gij aangevochtenen en versaagden, wie het bang is voor de list en het geweld uwer vijanden, hebt uw toevlucht genomen tot Christus en blijft aanhouden om de Geest der genade en der gebeden, dan zult u ervaren, hoe u in Christus' gerechtigheid, heiligheid en volkomen verlossing zijt van Gods wege. (Zie 1 Kor. 1: 30, volgens de juiste vertaling van de Griekse grondtekst). Waar u hierbij volhardt: "Christus mijn gerechtigheid, Christus mijns Levens kracht, mijn Licht en mijn wijsheid", daar zullen al uw zielsvijanden niets tegen u vermogen.

Gij, die van de Heere geleerd zijt, wat Christus voor u is, hebt een welgevallen aan uw zwakheden! Zoekt noch tekenen, noch wijsheid; blijft bij het woord des kruises, dan zult u daarin meer en meer de wijsheid en de macht Gods aan u en in u ervaren. Ervaren zult u, welke de grootheid van Zijn macht zij aan ons, die geloven, totdat het woord (1 Kor. 2: 9) geheel volkomen aan ons zal vervuld worden: "Hetgeen geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord, en in geen mensen hart is opgeklommen, dat heeft God bereid dien, die Hem liefhebben." AMEN

Napreek: 1 Korinthe 1:24b

In de Heere Jezus Christus heilige en geliefde Gemeente!

Genade zij met u en vrede van God, onze Vader, en onze Heere Jezus Christus!

Terwijl ik naar een tekst zocht voor deze ure, gedacht ik aan de woorden, die ik verleden Zondag der Gemeente Gods te Zürich heb voorgehouden en die uw aandacht vindt in de eerste Brief aan de Korinthiërs hoofdstuk 1: 24b: "Wij prediken Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods"

De Apostel Paulus betuigt in het zestiende vers van het eerste hoofdstuk van de Brief aan de Romeinen, van het woord des kruises, dat het "een kracht Gods tot zaligheid is", en op een andere plaats (2 Tim. 2: 8) roept hij het Timótheüs toe: "Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt."

Twee zaken, mijn Geliefden, zijn ons nodig, om te doen, wat wij te doen schuldig zijn, namelijk: *kracht en wijsheid*. God de Heere is het, Die de mensen kracht en wijsheid mededeelt voor hun dagelijks beroep. Ook daar verheerlijkt Hij Zijn barmhartigheid; want het is alleen om van de Heere Jezus Christus wil, dat de wijzen wijs, en de sterke sterk zijn; en het is ook door deze Zijn Goddelijke barmhartigheid, dat de zwakken de kracht vermenigvuldigd wordt en dat de dwazen wijsheid verkrijgen. Alles vergaat, wat uit de mens voortkomt; de wijsheid en kracht der wereld, mét de roem, die een mens daardoor inoogst, zijn louter ijdelheid. Het woord van de Profeet Jeremia is de waarheid en zal waarheid blijven: Zo zegt de Heere: een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom; maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent dat Ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde; want in die dingen heb Ik lust, spreekt de Heere." (Jer. 9: 23 en 24)

De Korinthiërs en de Grieken in het algemeen hechtten veel waarde aan grote kracht en hoge wijsheid, en, toen zij tot de Heere Christus bekeerd waren, hadden zij nog niet geheel en al afstand gedaan van het jagen naar de ijdele roem, wijs en sterk te willen zijn in zichzelf. Zo maakten zij dan ook al spoedig onderscheid tussen de een en anderen Leraar, die hen van de Heere was toegezonden, om het Evangelie der genade Gods hun te verkondigen. De één zeide: "ik ben van Paulus", de ander: ik ben van Cefas", de derde: "ik ben van Apollos", terwijl anderen, die in hun eigen ogen nog veel beter zijn wilden, dan deze allen, zeiden: "ik ben van Christus!" (1 Kor. 1: 12) Echter wisten dan deze vier partijen niets van hetgeen wij geschreven vinden in Jesaja 44: 5; aldaar lezen wij: "Deze zal zeggen: ik ben des Heeren; en die zal zich noemen met de naam van Jakob; en gene zal met zijn hand schrijven: ik ben des Heeren, en zich toenoemen met de naam van Israël." Bij hen, die dit kennen, is geen partijgeest, maar wel honger en dorst naar gerechtigheid; daar is de hartelijke belijdenis, dat men een dwaas en onverstandig mensenkind is en blijft, maar dat elke verkondiging, die niet het Woord des kruises, die niet Christus in waarheid predikt, hem niets kan baten, dat daarentegen elke prediking, die deze Naam alleen hoog verheft, aan zijn arme ziel troost schenkt, en hem daarom welkom is. De Apostel Paulus nu is het erom te doen, de Korinthiërs hun ijdele roem op eigen kracht en wijsheid te ontnemen, en hen zo op de rechte weg terug te brengen. Daarom brengt hij hun onder het oog, dat hun eigen wijsheid en kracht ijdelheid is, maar dat zij de wijsheid, de kracht nodig hebben, welke van Boven komt, welke Godes is. En wat de Korinthiërs moesten leren, ook nadat zij tot de Heere bekeerd waren, dat moeten ook wij, Geliefden, leren, opdat wij eenmaal, na hier in dit leven in de wegen des Heeren gewandeld te hebben, de kroon der gerechtigheid beërven. O, wij zijn vaak spoedig gereed met de belijdenis, dat wij dwaas en zwak zijn. maar verliezen daarbij uit het oog, dat dit onze zonde is. dat wij zo zwak en onverstandig zijn, zoals de Heere Jezus zegt: "Uit het hart des mensen komt voort", ... onder andere "onverstand;" en hij voegt daaraan toe: "Dit zijn de dingen, die de mens verontreinigen. (Markus 7: 22) Onze zwakheid en ons onverstand kunnen ons dus geenszins tot verontschuldiging strekken, maar het is ongerechtigheid voor God, dat wij zo zwak en dwaas zijn. Wij behoren wijsheid en kracht te bezitten, en al de dwaasheden, die wij begaan, al de zwakheid, die bij ons voor de dag komt, stelt ons schuldig voor God. Want God heeft ons niet geschapen als zwakken en

dwazen, nee Hij schiep de mens in Zijn Beeld en naar Zijn Gelijkenis. Wij weten uit onze Bijbel zeer wel, welk een hoog verlicht verstand en welk een kracht onze eerste stamvader Adam in de dingen van het natuurlijk leven gehad heeft. Wij zijn voor God gehouden en verplicht, wijsheid en kracht te bezitten, en in onze handel en wandel dezelve te openbaren, in alle verhoudingen van dit leven, ook ten aanzien van de toekomst. Maar helaas, deze wijsheid en deze kracht ontbreken ons ten enenmale; zij zijn bij ons mensen, na de val van Adam, niet meer te vinden. Nochtans behoren zij er te zijn, vooral in de dingen Gods en in het geestelijke leven; immers, daaruit alleen komt voort alle ware wijsheid ook in het burgerlijke leven. Voorzeker, wij hebben kracht nodig! Kracht tegenover de duivel deze briesende leeuw, die rondgaat zoekende, wie hij zou mogen verslinden (1 Petrus 5:8) Wij hebben kracht nodig, om Gods wil te volbrengen, om, tegen onze eigen wil in, datgene te doen, wat Zijn heilig gebod van ons eist. Wij hebben kracht nodig tegen de zonde en het ongeloof; kracht tegenover onszelf, ons zwakke hart, onze hartstochten, de mensen de wereld, opdat God alleen hoog verheven en Zijn Naam alleen verheerlijkt zij!

Behoeven wij nu kracht, niet minder hebben wij wijsheid nodig. Wij behoeven kracht tegenover de geweldige macht des duivels, wijsheid tegenover zijn list en zijn listig beraamde aanslagen. Ach, wij arme mensen missen geheel en al de kracht, om uit onszelf het schild des geloofs aan te grijpen; wij hebben geen wijsheid, om helder en klaar uit onze ogen te zien, om in waarheid te onderscheiden tussen hetgeen goed en hetgeen kwaad is of wat wereld en wat God is. In onze zwakheid laten wij ons medeslepen, om de wil des duivels en der wereld te doen, en in ons onverstand laten wij ons voortdurend neerdrukken, betoveren en bedriegen door het zichtbare en vergankelijke. Er wordt veel en op velerlei wijze over genade gepredikt; de mensen willen daarvan ook wel horen, maar niet van zo'n genade, waarbij God alleen verheerlijkt wordt. God wordt echter alleen verheerlijkt door zo'n genade, waarin Hij verheerlijkt Zijn kracht en wijsheid. Deze kracht en wijsheid verheerlijkt Hij echter niet, zoals dat in de wereld geschiedt, maar in datgene, wat de wereld voor dwaasheid en zwakheid houdt. O, konden wij dat geloven! Maar hoe waar is het, wat Jesaja zegt (Hoofdstuk 53: 1): "Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?" Wie gelooft het, en aan wie wordt het in waarheid geopenbaard, dat men dan de sterkste van alle mensen is, als men zich geheel en alleen houdt aan God en Zijn heilig Woord, tegen al het zichtbare in? Wie gelooft het, dat men dan onoverwinnelijk is, dat het dan duivel noch wereld ooit zal gelukken, ons ten onder te brengen? Wie gelooft die prediking, en wie word de arm des Heeren geopenbaard, zodat men met David uitspreken kan: "Ik ben verstandiger dan al mijn leraars, omdat uw getuigenissen mijn betrachting zijn." (Psalm 119 vers 99)? Wie gelooft deze prediking, en wie wordt de arm des Heeren geopenbaard, dat men een zondaar kan zijn en nochtans terwijl men de hand op 's Heeren Woord legt en tot God zegt: "daarop sterf ik!" de voeten in vrede kan uitstrekken en overgaat in de eeuwige heerlijkheid? Alle vlees zoekt sterkte in het vlees en begeert van vlees geëerd te worden; wil zijn doen en laten door het vlees geprezen zien; het wil zich vasthouden aan vlees en daarop leunen. Maar God is God, en Hij heeft gezegd: "Ik zal Mijn eer aan geen anderen geven, noch Mijn lof de gesneden beelden"

De kracht Gods, de wijsheid Gods, hoe openbaart Hij die? Hij laat aan duivel en wereld en aan alle mensen hun ingebeelde wijsheid en kracht, en terwijl Hij dat doet, komt Hij met Zijn Woord en werpt het in de wereld Een ieder houdt dit echter voor dwaasheid en zwakheid, maar God de Heere laat duivel en wereld rustig voortbouwen op hun wijze, tot op Zijn tijd, wanneer dan de zon des Woords opgaat en het openbaar wordt: "Ja, Heere, het gaat alles, zoals u gezegd hebt; u bent rechtvaardig in Uw spreken, en rein in Uw richten." (Psalm 51: 6) Ik herhaal het: de Heere laat aan de duivel en de wereld hun wijsheid, en wat Hij doet, schijnt dwaas te zijn. Hij, de Heere der heerlijkheid, laat Zich smadelijk in een hoek werpen; Hij laat Zich neerleggen in een kribbe op stro; Hij verbergt Zijn Aangezicht niet voor smaadheden en speeksel; Hij laat Zich geselen en aan het kruis nagelen, maar als de Farizeeën en Schriftgeleerden Hem gekruisigd en in het graf gelegd hebben, dan staat Hij ten derden dage weer op, en gedaan is het met de wijsheid en kracht der hel en der wereld, gedaan met de wijsheid en kracht des vleses en des doods. In zwakheid gaat Hij Zijn weg en ontwikkelt volstrekt geen kracht; Hij laat Zich binden, geselen en kruisigen, en nadat wereld en duivel met Hem gedaan hadden, wat zij wilden, staat Hij op van de doden. O, de

duivel had het zo graag gehad, dat Hij uit stenen brood maakte, om te tonen, dat Hij Gods Zoon was; de duivel zou het zo graag hebben gezien, dat Hij Zich van de tinne des tempels naar beneden stortte, maar de Heere hield Zich onverzwakt aan hetgeen geschreven staat, en met het geschrevene Woord verslaat Hij de duivel. Wij prediken Christus, de waarachtige, enige Leraar; Hem, Die alleen ons de verborgen raad en wil van God van onze verlossing volkomen openbaart, Die ook deze raad ten uitvoer legt. Wij prediken dus Christus, de enige volkomen betrouwbare Profeet, Die ons van God is geworden tot "wijsheid", zoals de Apostel zegt: "Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons van God geworden is wijsheid." (1 Kor. 1: 30) Zodat dus alleen dit onze wijsheid is, dat wij vragen: Wat zegt mijn hemelse Leraar, mijn Profeet en Hogepriester? En niet: Wat zegt deze of die mens? Ook niet: Wat zegt het beangste, beschuldigende geweten? Ook niet: Wat zegt de wereld en de duivel? maar dat men alleen blijft bij datgene, wat deze goede en geheel betrouwbare Leraar zegt, Die Zijn stem luide laat horen onder de schare der vermoeiden: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt; en Ik zal u rust geven voor uw zielen."

Nadat wij er naar getracht hebben Gode gelijk te zijn en te weten wat goed en kwaad is, moeten wij nu leren verstaan en ter hart nemen, dat wij zowel ten aanzien van dit leven als ook van het toekomstige leven niet weten, wat waarlijk goed voor ons is of wat kwaad is; dat hebben wij geheel en al over te laten aan die enige, volkomen betrouwbare Leraar, Die gezegd heeft: "Ik ben gekomen, opdat Mijn schapen het leven hebben, en overvloed hebben." (Evan. Joh. 10:10) Wij prediken Christus, de betrouwbare Leraar. Uit onszelf weten wij van God volstrekt niets. U bent een mens, en u kunt met uw verstand van God niets begrijpen. Al hebt u ook naar uw mening het beste van alle werken gedaan, zo weet u toch niets van God, om daarop zalig te kunnen sterven. Niemand heeft ooit God gezien, en wat God door Zijn Geest geopenbaard heeft, dat heeft ook niemand met zijn oor gehoord. Heeft God gedachten des vredes over mij? Is Hij mij genadig? Wil Hij mij genegen zijn? Ben ik verzekerd, dat mijn handel en wandel Hem welbehaaglijk is? En dat ik Hem eens in gerechtigheid zal aanschouwen? Alle wijzen van deze wereld mogen hier komen met hun wijsheid, zij kunnen het u niet zeggen, zij zullen uw arme ziel niet kunnen geruststellen. Ja, indien het van God gezonden leraars zijn, dan zullen zij de boodschap des vredes u wel kunnen prediken in het oor, maar ze brengen in het arme hart, dat vermogen zij niet.

- Wat raad dan? Wij prediken Christus, de waarachtige Leraar. Van Hem heeft God de Vader gezegd: "Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem!" En de Zoon Zelf heeft gezegd: "Gij dan, als u bidt, bidt aldus: Onze Vader, Die in de hemelen zijt." Dat zij onze wijsheid, en laat ons daaraan vasthouden!
- Wij prediken Christus, de enige Hogepriester. U brengt uw zaak met al uw offeranden nooit in orde voor God! het zal u met al uw werken, met uw ganse godsdienst, met uw doen en laten, met *uw hele zijn en wezen* nooit gelukken, om voor God te bestaan. Want God, Die in de hemel woont, wie de hemel der hemelen niet kan bevatten, wordt van mensenhanden niet gediend; Hij is te hoog en te heerlijk, dan dat een nietig mensenkind, een zondaar, iets tot Zijn roem zou kunnen bijdragen. Dat uw zonde, schuld en straf in een weg van eeuwig geldende gerechtigheid van u zouden weggenomen worden, brengt u in alle eeuwigheid met uw werken niet tot stand. Hier is ons de ware Goddelijke wijsheid nodig, om vast te houden het enige, wat voor God geldt, en dat is, zo zegt u deze Leraar: alleen het bloed van Jezus Christus, alleen Zijn gerechtigheid, zijn offerande, waarmee Hij in eeuwigheid volmaakt heeft degenen, die geheiligd worden (Hebr. 10: 14). Ik weet uit mezelf niets van Gods weg, maar deze Leraar Jezus leert recht; ik weet niets van het hart Gods, of Hij mij genegen is of niet, maar deze Leraar Jezus zal het mij zeggen en kan het mij zeggen, ik weet niet, of God op mij vertoornd is, dan of Hij mij een barmhartig God wil wezen; ik kan mij zelf wel bedriegen; maar deze Leraar Jezus zegt mij, dat, zo ik mij verlaat op Zijn offer, op Zijn bloed, en zo ik Zijn Naam aanroep midden in zonde, nood en dood, ik verlossing zal vinden. Dat is wijsheid, daarbij te blijven.
- Wij prediken Christus, de eeuwige Koning. Dat zal waarachtige wijsheid zijn: vrijgekocht van het geweld des duivels en uit de dienst der zonde, een onderdaan te blijven van deze Koning, en ook dan,

als de vijanden ons hebben neergeworpen, stervend nog uit te roepen: "*De Koning leve!*" Want dan moet de vijand u ten laatste toch loslaten. Wijsheid zal het dus zijn, bij de gekruisigde Christus te blijven, Die alleen de ware Koning is, Die zonde en dood, duivel en wereld, leven en genade in zijn hand heeft.

- Wij prediken Christus, de "Wijsheid Gods." Ach! wat kwelt de arme mens zich toch met eigen wijsheid, met menselijke wijsheid, met de wijsheid der wereld, met de wijsheid des duivels, die zich voordoet als een engel des lichts! Hooggeroemde wijsheid, waarbij een arm mensenkind ten leste nog de tering krijgt! Welgelukzalig alleen, wie waarlijk zijn wijsheid en sterkte in God heeft, en daarbij blijft: Christus is mijn wijsheid, en van niets anders wil ik weten! Dat is de wijsheid Gods, en deze is wijzer dan de wijsheid der mensen. Wij prediken Christus de "Kracht Gods", en deze kracht is sterker dan der mensen kracht. Dit is een kracht, waarvoor alle kracht des duivels en der wereld, alle kracht van vlees en bloed, van ons arglistig en bedrieglijk hart wel zal moeten sidderen en beven. Daar is een kracht tegenover de geweldige kracht en macht van het rijk der duisternis; een kracht, waarvan geschreven staat: "In de Heere HEERE zijn gerechtigheden en sterkte." (Jesaja 45: 24) Daar is een wijsheid, de ware wijsheid, tegenover de listige omleidingen des duivels. Sedert de duivel onze eerste ouders verleid heeft, moet geen mens meer menen tegen de macht der verleiding bestand te zijn, want als verleiden worden wij geboren, en zo is het ons eigen, de leugen te geloven, en de waarheid te wantrouwen; het is ons eigen, ons door de leugen te laten heen en weer buigen als een riet, in plaats van sterk te zijn in onze God. Een ieder mens is van nature geneigd de duivel het oor te lenen; diens prediking moet als waarheid gelden; en als de duivel gaat spreken als het Lam, wie ontkomt dan aan zijn listig gespreid net? Wijsheid en Kracht is alleen Christus, welke wij prediken. Het gebeurt dikwijls, dat wij mensen, zwak en onverstandig, als wij zijn, vaak niet weten, wat wij zullen doen én beginnen, maar als dan een ander mens, op wie wij enig vertrouwen hebben, ons zegt: "Zo is het goed", dan is er op eens kracht. Zo is het gesteld met alle mensen Welnu, zo is het ook hier: er is kracht!
- Wij prediken Christus, de Kracht Gods! Als nu de duivel zegt: "gij zijt verloren!" en de Heere Jezus zegt: "gij zijt behouden", houdt u dan aan Hem, en u hebt kracht in Hem tegenover de prediking des duivels, die u zegt dat u verloren zijt. De duivel verleidt ons mensen voortdurend, zonder dat wij het bemerken; dag en nacht spookt hij in al onze gedachten, om ons maar af te trekken van God heilig en eeuwig Evangelie, van God, van de vrije genade, van onze waarachtige plichten, van hetgeen Gods Wet gebiedt; voortdurend tracht de duivel ons op geestelijke hoogten te brengen en dan neer te storten, ons tot een vleselijke godsdienst te verleiden, tot eigenwillig werken en zelfgemaakte vroomheid; of hij is er op uit, de mens te verleiden door de gedachte: "welaan, door al mijn werken word ik toch niet zalig", en hem zo aan Gods barmhartigheid te doen vertwijfelen; of ook door deze gedachte: smet mijn kracht vermag ik toch niets!" Welnu, dan behoef ik ook geen kracht! Het is des duivels snode list, om hetgeen dood is, in de dood te houden, en hetgeen tot het eeuwige leven geroepen wordt weer in de dood neer te storten. Wijsheid echter moet er wezen tot gerechtigheid, en kracht tot Godzaligheid, zoals de Apostel ook aan de Gemeente schrijft, dat hij niet vraagt naar woorden, maar naar kracht Wijsheid en kracht zijn in Christus; van Christus gaan zij uit door Zijn Heilige Geest. God openbaart Zijn Christus in de Gemeente, en met deze Christus wijsheid en kracht, namelijk de wijsheid en kracht, welke God wil.
- Moet er niet wijsheid van Boven zijn, om de goede keuze te doen? Moet er niet wijsheid zijn van Boven, om bij deze keuze te volharden? Om de brede weg voor altoos te hebben verlaten, en de nauwe weg te bewandelen tot de einde? Moet er niet wijsheid zijn van Boven, om edelgesteenten van de Heere Jezus te onderscheiden van de stenen des duivels? Oom het kruis van de Heere Jezus, waarmee een waarachtig Godzalig leven verbonden is, te verkiezen boven de pracht en heerlijkheid van deze wereld, waarin in werkelijkheid niets is, dan de dood? Om tegenover Apollyon staande te blijven en, alles wel uitgericht hebbende, het veld te behouden? "Wederstaat de duivel, en hij zal van u vlieden",

schrijft de Apostel Jakobus. (Jac. 4:7) Maar hoe zullen wij nu de duivel weerstaan, zo wij geen kracht daarvoor hebben? Hoe komen wij aan die kracht? Hoe aan de wijsheid, om het Lam van de wolf te onderscheiden. Wij prediken Christus, de Gekruisigde. Aan Zijn kruis werd de wijsheid, de wijsheid Gods verheerlijkt; in Zijn opstanding werd de kracht Gods verheerlijkt, zodat duivel en wereld voor zo'n wijsheid en zo'n kracht moeten verstommen; de gehele hemel echter, alle heiligen en zaligen zullen God eeuwig loven en prijzen voor die weg, welke Hij in zijn wijsheid heeft uitgedacht, om ons te verlossen, en voor die kracht, waarmee Hij ons in dit leven heeft omgord.

- Ik herhaal het: wij hebben wijsheid en kracht, de wijsheid Gods en de kracht Gods, nodig, zullen wij niet in onze zonden sterven. Maar deze zijn bij ons niet te vinden. Nochtans verheerlijkt God dezelve in Christus Jezus; Hij heeft ze verheerlijkt aan het kruis, en wil ze ook verheerlijken in Zijn Gemeente, in de zielen. Het is noodzakelijk voor ons, dit goed te verstaan; zonder deze wijsheid en kracht Gods ben ik verloren! Waar is zij vandaan? Hoe kom ik er aan voor mezelf? Want al erkent men, dat Christus is de kracht Gods en de wijsheid Gods, nochtans zullen wij daarvan geen vrucht hebben, tenzij Christus waarachtig in ons verheerlijkt zij, zodat Hij niet buiten ons is als een bloot idee of gedachte, maar waarachtig in ons woont door Zijn Geest. Aan deze wijsheid en kracht krijgen wij deel door het geloof. Deze wijsheid en kracht heeft God geopenbaard; wij vinden ze beschreven in Zijn Woord; Hij heeft ze verheerlijkt in Christus' geboorte, in Zijn lijden en sterven, in zijn opstanding, zijn hemelvaart en Zijn zitten ter Rechterhand Gods. Gelijk deze nu verheerlijkt is, zo wordt zij ook aan de Zijnen meegedeeld. Geopenbaard is zij in het Woord, en nu gaat het daarom, dat men aan het Woord geloof schenkt. Daartoe is nodig, dat wij met onze wijsheid zijn te schande geworden, en dat wij de openbaring Gods, die wij tot nu toe voor dwaasheid hebben aangezien, beginnen te beschouwen als de wijsheid. Alles moet in dit leven een begin hebben; ook de zaligheid begint niet, als wij de adem uitblazen, maar op het ogenblik, dat wij God, de Almachtige, de eer geven. Nu gaat het om dit éne, dat men heel het leven door deze wijsheid en deze kracht Gods verkozen hebbe op zodanige wijze, als zij geopenbaard is in het Woord. Christus is uw wijsheid en kracht, zo u van hart gelooft Maar dan moeten wij met onze wijsheid, waarmee wij menen te weten, wat goed en wat kwaad is, en met onze kracht, waarmee wij menen te kunnen geloven en ons te kunnen verbeteren, te schande geworden zijn voor Gods rechterstoel, zodat wij volstrekt geen wijsheid en geen kracht meer bezitten; dan moeten wij met deze nood komen tot de troon der genade en bekennen: Gij, o Heere Christus, zijt het alleen! U bent mijn wijsheid en mijn kracht!" Dat men dan afgelegd hebbe de waan, als kon en moest men iets tot stand brengen, en dat men gehoorzame aan de roepstem van het Evangelie: "Wie is slecht? hij kere zich herwaarts!" (Spr. 9: 4) en: "Mijn genade zij u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht." (2 Kor. 12: 9) Dat men zo, waar duivel en wereld, waar het beschuldigend geweten opkomen en wijsheid en kracht willen eisen, antwoordt: "Ik heb noch wijsheid, noch kracht, maar Christus is mijn wijsheid en mijn kracht, en ik geloof de vergeving der zonden." Waar de zonde in waarheid erkend en beleden wordt, hoe wij tegen onze Schepper en Weldoener gezondigd hebben en voortdurend zondigen, daar kunnen wij met geen andere troost getroost worden, dan die gegrond is in het bloed van de Heere Jezus Christus, en in dat bloed geloof ik de vergeving der zonden. Waar dit in waarheid geloofd wordt, daar gelooft men ook, dat men zo'n zondaar is, die met zijn eigen wijsheid en kracht voortdurend de Heere God in de weg staat, die met zijn eigen wijsheid en kracht in het huis des hemels Vaders voortdurend alles bederft. Dan bedekt men het aangezicht met beide handen, en men roept om wijsheid in het verborgen en om kracht uit de opstanding van Jezus Christus. Waar de vergeving der zonden in waarheid geloofd wordt, daar blijft de mens in zichzelf zwak; hij moet steeds tegenover al zijn zwakheid tot God komen, om van, Hem genade en barmhartigheid te verkrijgen; maar zo zwak, als hij in zichzelf is en blijft, zo sterk is hij in de waarheid Gods, zo dikwijls de macht der hel tegen hem opruikt. Dan heeft hij de wijsheid en kracht niet in zijn hersenen of in zijn hand, nochtans zijn beide, verstand en wil, door de Geest van God verlicht en geheiligd, om te volharden bij de wil van God en om te spreken: *"In de Heere HEERE heb ik gerechtigheid en sterkte!"* (Jes. 45: 24) Amen.